

Beiggin, Blóman, Diddan og Dukkan:

Barnamynd í smalari rammu

Tað er sjálvandi torført hjá einum sjónleikarafelag ella -bólki at avgera, hvat skal visast á pallinum. Serliga, tá málið er sett hægri enn bert at undirhalda. Nógv má havast í huga, tá leikurin skal veljast. Fyrst og fremst, hvussu langt evni leikstjórans og leikaranna rækka, hvat tey megna. Men eisini, hvønn týðning og virði, leikurin hevur.

Hjá teimum, sum einsans hava tveir-tríggjar leikir á skránni um árið, er serliga umráðandi at velja rætt. Eitt stórt leikhús, sum hevur nýggj verk at bjóða fólki fleiri ferðir um árið, tolir at gera eitt mistak av og á.

Yvir um ána eftir vatni

At skriva sjónleik er næstan eitt ókent fyrbrigdi her í Føroyum, tíverri. Gríma hevur tí leitað aðrastaðni og í Svøríki funnið leikin »Bellmann, Blomman, Baby och Bruden,« ein leikur um ræðslu og einsemi hjá børnum og ungdomum. Fyri ikki beinleiðis at innflyta svenskar trupulleikar hevur Gríma spurt 100 skúlanæmingar í Havn og tosað við í fólk her um henda spurning. Úrslitið av hesi kanning varð, at hetta vandamálið eisini býr í okkara samfelag, so tað var ikki hepsileyst at taka málið upp. Leikurin er týddur til føroyskt av Kára Øster, til vanligt talumálið tibetur, og svensk serøðkenni lagað til føroysk viðurskifti. Her er helst meint við SMS posarnar, kassettsjúnyarpið og onnur slík smátíng.

Men, er tað ikki at fara yvir um ána eftir vatni at leita í øðrum londum eftir ungdomsspurningum og -trupulleikum? Og hevði tað ikki verið rættast at viðgjørt tey ítøkiliga, konkretu vandamálini fyrst, áðrenn lopið verður út í tey abstraktu? Ber ikki til at skriva ein leik um føroyska ungdomin, sum samfelagið ikki hevur annað at bjóða enn gudsdyrkan og ítrótt av ymskum slag? Men hetta er helst eitt serføroyskt fyrbrigdi, at aftra seg í at taka egnar samfelagsspurningar upp til viðgerðar og heldur læna onkrar frá øðrum.

Tað er spell, at Gríma ikki hevur samband við onkran høvund, sum kann

skriva leikir til bólkin. Sum dugur og torir at skriva um Føroyar og føroyingar og, væl at merkja, Føroyar og føroyingar í dag, í 1978.

Úti og inni

Aftur til Beiggjan, Blómana, Didduna og Dukkan. Tey eru yngri enn eg hevði væntað, neyvan eldri enn 10–11 ár. Tey kennast, búgva helst í somu gøtu, og spæla hvønn dag. Týðiliga siggja vit tað miskunnarloysi, sum børn vísa hvørjum øðrum. Tey royna altíð at halda ein uttanfyri, gera gjøldur burturur honum ella henni. Spælið er ikki nakað spæl, men ein áhaldandi roynd at gera hini minni.

Men heima hjá foreldrunum (tey eru øll eina-børn) er øðrvísi. Her minka tey sjálv burtur í onki. Lýsingin av foreldrunum og heimum er annars ógvuliga óverulig, lat meg heldur siga naiv. Foreldrini skoyta ikki um børnini og tey afturimóti líkjast ikki øðrum børnum. Tey brúka seg ikki móti foreldrunum, svara ikki ljótt aftur og tað er óvanligt.

Myndin av foreldrunum er helst gjørd so fyrri at fáa hana samansetta, koncentraða. Alt tað negativa savnað í hesar sjei mammurnar og páparnar. Ei undur í, at børnini bæði eru bangin og einsamøll eftir ta viðferð, tey fáa heima.

Krevjandi uppseting

Tað hevur verið eitt stórt arbeiði at seta henda leikin upp og tað má vera gleðiligt hjá Grímu, at uppsetingin hevur eydnast so væl. Beiggin, Blóman, Diddan og Dukkan (hvi hesi marghátligu nøvnini?) spæla á einum forpalli, men aftanfyrir tjaldið er heimið. Vit siggja tey øll fyra heima og so aftaná, tá tey taka leiðsluna í spælinum úti á gøtu. Millum hvørt brotið siggja vit tey dansa við flognum í ymskum litum. Hetta er helst fyrri at vísa, at eitt sindur av lívsgleði býr í teimum, hóast alt.

Gjøgnum miðjan salin liggur ein smalar pallur aftur til inngongdina. Tá tey flýggja ella verða koyrd úr bólkinum, fara tey út á henda pallin, út í myrkrið. Eitt sindur av spælinum er eisini á hesum pallinum, so tey, sum sita fremst í salinum, hava kanska trupult við at fáa alt við.

Annars byrjar leikurin á ein hátt, sum skjótt man fara av móta aftur. Leikarar koma inn í salin og víta av ongum, spyrja um teir koma ov seint, um framfærslan longu er byrjað. Kann vera, at hetta er stuttligt, eg veit ikki.

Í »Kópakonuni« var Gríma komin eftir at brúka skuggamyndir. Men tær vóru brúktar ov nógv, misbrúktar. Hesaferð er tað eitt tunt gjald,

BEIGGIN, BLÓMAN, DIDDAN og DUKKAN

eftir Gösta Bredfeldt, Lars Hansson, Lise-Lotte Nilson, Suzanne Ostén og Lena Söderblom.

Leikstjóri: Eyðun Johannesen
Ljósmaður: Heiðrikur Christiansen
Pall, búnað, skortar: Gríma
Ljósmyndir: Kalmar & Allan Foto
Ljóð: Milson Zachariassen

sum sæst ígjøgnum. Tað verður brúkt fyra ferðir, í dreymunum hjá børnum. Einaferð afturat hevði verið ov nógv. Ein góð effekt kann skjótt gerast til eina tóma klisje.

Frálíkt spæl

Tað avgjørt sterkasta við leiknum er spælið. Best er Birita og Kári sum Dukkan og Beiggin. Tað er tó um tað reppið, at Birita ger ov nógv av. Men hon er eisini góð í hinum báðum leikpartum, mamma Beiggjan og mamma Diddunna. Sum heild er hon best, hevur týðiliga funnið seg sjálva á pallinum — spælir uttan nervar ella iva.

Kári er ikki so góður sum pápi Dukkunnar og serliga ikki sum pápi Beiggin er hann frálíkur. Tað er sum um leikparturin er skrivaður til hann burturav. Rosa er betri sum mamma Blómunna og mamma Dukkunnar enn sum Diddan. Brotið um heimið hjá Blómoni, við honum og mammuni í køkinum, er eitt tað besta

í leiknum, sera góður sjónleikur.

Egi kemur eisini væl frá sínum leikparti sum pápi Beiggjan.

Styrkin liggur í tí, at ongin dregur heildina niður. Og spælið er so gott, at heldur ikki musikkurin hjá Cactus fær drigið tað niður. Hinvegin var tónleikurin betri og eitt sindur harðari, hevði framfærslan verið eitt uppáttur størri upplivisli.

Annars stendur í leikskránni, at Egi Dam og Eskil Romme hava gjørt tónleikin, men eg veit ikki betur, enn Peter Green eigur lagið »Black Magic Woman,« sum tvær ferðir varð spælt í leiknum. Tað er mær annars ein gáta, hvi hetta lagið er tikið við.

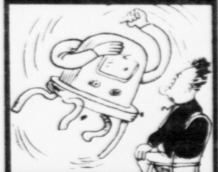
Samanumtikið

Beiggin, Blóman, Diddan og Dukkan er ikki nakar stóru leikur, tað hevur kanska heldur ikki verið ætlanin. Hann víkir ikki frá eini beinari, trongari rás. Hann er ein mynd av fyra børnum í eini smalari rammu. Men hann leggur upp til eitt kjak um óttan og einsemið hjá børnum og ungum (og fyrri so vítt vaksnum við). Í leikskránni eru settir spurningar um hvørt barnið og hesir eru eitt gott byrjanarsteði til eitt víðari kjak. Eitt slíkt kjak loysir sjálvandi ongar spurningar og førir neyvan heldur til eina meiri umfatandi viðgerð av samfelagsspurningum yvirhøvu, men kanska tað fær onkran til at hyggja upp úr Seriemagasinet, Bitten ella hvat hetta innflutta andaliga sépupulvuri nú eitur.

Men spælið er livandi og gott, ta eru ongar deyðar lètur. Áskoðarin keðir seg avgjørt ikki, tann hálvan annan tíman, leikurin varar. Og endiliga ein framfærsla uttan steðg, tað er at oyðileggja ein leik at slita hann sundur í miðjuni.

Høgni Djurhuus

útvarp

føroya

Umfamt føstu sendingarnar:
07.15: Veðurtíðindi
07.17: Morgunlestur
07.30: Veðurtíðindi og tíðindi
07.35: Tónleikur
08.00: Veðurtíðindi og tíðindi
08.05: Lurtararnir og vit spæla grammofon
09.00: Veðurtíðindi og tíðindi
09.05: Morgunlestur
12.00: Middagskonsert
12.20: Veðurtíðindi og tíðindi
12.32: Dagurðátónleikur
12.50: Veðurtíðindi
12.51: Tónleikur
18.30: Veðurtíðindi og tíðindi

Mikudagin 5. apríl

08.05: Enskt 5,
13.00: Kvøðuljómar til sjófólkið
18.30: Veðurtíðindi og tíðindi
18.42: Barnaútvarp
19.15: Grammofongestur á Bryggjubakka 1. sending hjá Tummasi Jacobsen
20.00: Veðurtíðindi og tíðindi
20.10: Enskt 5,
20.30: Veðurtíðindi

Hósdagin 6. apríl

18.30: Veðurtíðindi og tíðindi
18.42: Nátturðátónleikur
19.00: Katrin — 24. partur Framhaldssoga eftir Sally Salminen. Margreta Næss lesur. Oskar Hermansen týður
19.30: Poppur
20.00: Bókmentatúttur
20.20: Vivaldi 300 ár Fyrra sending hjá Janusi Mohr
21.00: Veðurtíðindi og tíðindi

Friggjadagin 7. apríl

18.30: Veðurtíðindi og tíðindi
18.42: Nátturðátónleikur
19.00: Burturi og heima
19.30: Ælabogin Tónleikasendingin hjá Jógvani T. Joensen
20.00: Friggjakvöld kl. 20
21.00: Veðurtíðindi og tíðindi

Dukkan roynir at fáa mammu sína at tosa við seg. Eina løtu seinni kemur pápin at vitja og gleðin hjá Dukkuni broytist skjótt í grát